RETTENS DOM (Femte Afdeling)

11. marts 2003 *

I sag T-186/00,

Conserve Italia Soc. Coop. rl, San Lazzaro di Savena (Italien), ved advokaterne M. Averani, A. Pisaneschi og S. Zunarelli, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved L. Visaggio og derefter ved C. Cattabriga, som befuldmægtigede, bistået af advokat M. Moretto, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: italiensk.

hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(2000) 1099 af 3. maj 2000 om ophævelse af den støtte fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, som blev ydet til projekt nr. 9 (støttemodtager: Massalombarda Colombani SpA) inden for rammerne af det operationelle program nr. 91.CT.IT.01, som blev godkendt ved Kommissionens beslutning K(91) 2255/6 af 28. oktober 1991,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. García-Valdecasas, og dommerne P. Lindh og J.D. Cooke,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 12. november 2002,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsforskrifter

Rådets forordning (EØF) nr. 355/77

1 Det bestemmes i artikel 1, stk. 3, og artikel 2 i Rådets forordning nr. 355/77 af 15. februar 1977 om en fælles foranstaltning til forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsvarer (EFT L 51, s. 1), at Kommissionen kan yde støtte til den fælles foranstaltning ved, gennem Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL), Udviklingssektionen, at finansiere projekter, som indgår i de særlige programmer, som udarbejdes af medlemsstaterne og godkendes af Kommissionen, og som tilsigter udvikling eller rationalisering af behandlingen, forarbejdningen eller afsætningen af landbrugsvarer.

2 Nævnte forordnings artikel 19, stk. 2, bestemmer:

»I tidsrummet for [EUGFL's] intervention fremsender den myndighed eller det organ, der er udpeget hertil af den pågældende medlemsstat, til Kommissionen på

dennes anmodning alle bevisdokumenter og andre dokumenter, hvoraf det fremgår, at de finansielle eller andre betingelser, som er fastsat for hvert projekt, er opfyldt. Kommissionen kan om fornødent foretage en kontrol på stedet.

[...]«

3 Forordning nr. 355/77 blev ophævet den 1. januar 1990 ved Rådets forordning (EØF) nr. 4256/88 af 19. december 1988 (EFT L 374, s. 25) og ved Rådets forordning (EØF) nr. 866/90 af 29. marts 1990 (EFT L 91, s. 1), bortset fra en række bestemmelser — såsom artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 355/77 — der forblev i kraft som overgangsbestemmelser og fortsat fandt anvendelse indtil den 3. august 1993 på projekter, der var indgivet inden den 1. januar 1990.

Kommissionens forordning (EØF) nr. 2515/85

4 Ifølge Kommissionens forordning (EØF) nr. 2515/85 af 23. juli 1985 om ansøgninger om støtte fra EUGFL, Udviklingssektionen, til projekter til forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugs- og fiskeriprodukter (EFT L 243, s. 1) skal støtteansøgningerne indeholde de oplysninger og dokumenter, som er angivet i forordningens bilag. Disse bilag indeholder, ud over nogle modeller for skemaer til brug for indgivelse af ansøgninger om fællesskabsstøtte, forklarende bemærkninger herom, som skal være til hjælp for ansøgerne ved ansøgningens indgivelse.

5 Ifølge punkt 5.3 i de forklarende bemærkninger i første del af bilag A til forordning nr. 2515/85 (herefter »de forklarende bemærkninger«) »[kan der] ikke modtages støtte til projekter, der er igangsat, før ansøgningen er indgået til

Kommissionen«. De forklarende bemærkninger henviser til en forpligtelse, som ansøgeren skal påtage sig ifølge punkt 5.3 i formularen for støtteansøgningen, hvor han som bekræftelse skal sætte kryds ud for følgende rubrik: »Det bekræftes, at arbejderne ikke begyndes inden EUGFL, Udviklingssektionens modtagelse af ansøgningen« (jf. punkt 5.3 i skemaet i bilag A, første del, i forordning nr. 2515/85, EFT L 243, s. 11).

Arbejdsdokumentet fra 1986

6 I 1986 udarbejdede EUGFL's tjenestegrene arbejdsdokument nr. VI/1216/86-IT om fastsættelsen af den maksimale støtte, som kunne ydes af EUGFL, Udviklingssektionen, inden for rammerne af Rådets forordning nr. 355/77 (herefter »arbejdsdokumentet«). Under punkt B.1 i dette dokument er opregnet de foranstaltninger, der helt er udelukket fra støtte. Ifølge stk. 5 er navnlig foranstaltninger eller arbejde, som er igangsat inden indgivelsen af ansøgningen, udelukket, bortset fra:

»[...]

b) indkøb af byggemaskiner, -apparater og -materiale, herunder stålkonstruktioner og præfabrikerede elementer (bestilling og levering), på betingelse af, at montering, installation, indlægning og arbejde på stedet med hensyn til byggematerialerne ikke har fundet sted før indgivelsen af ansøgningen om støtte

[...]«.

7 Det præciseres endvidere i arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, at de under litra b) nævnte foranstaltninger er berettiget til støtte fra EUGFL.

Rådets forordning (EØF) nr. 4253/88

8 Den 19. december 1988 vedtog Rådet forordning (EØF) nr. 4253/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 2052/88 for så vidt angår samordningen af de forskellige strukturfondes interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT L 374, s. 1). Forordningen trådte i kraft den 1. januar 1989 og er blevet ændret flere gange.

9 Ifølge artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 4253/88, i dennes oprindelige affattelse, som fandt anvendelse på sagen, kan »udgifter ikke betragtes som berettigede til støtte fra fondene, hvis de er påløbet inden den dato, på hvilken Kommissionen modtager den pågældende ansøgning«.

10 Artikel 24 i forordning nr. 4253/88, som vedrører »[n]edsættelse, suspension og ophævelse af støtte«, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2082/93 af 20. juli 1993 (EFT L 193, s. 20), der fandt anvendelse den 3. maj 2000, dvs. på det tidspunkt, da Kommissionen besluttede at nedsætte støtten, bestemmer:

»1. Hvis gennemførelsen af en aktion eller foranstaltning hverken synes at berettige, at der ydes en del af eller hele den bevilgede finansielle støtte, foretager Kommissionen en passende undersøgelse af sagen inden for rammerne af partnerskabet og anmoder bl.a. medlemsstaten eller de myndigheder, som denne har udpeget til iværksættelsen af aktionen, om at fremsætte deres bemærkninger inden for en given frist.

2. Efter denne undersøgelse kan Kommissionen nedsætte eller suspendere støtten for aktionen eller den berørte foranstaltning, hvis undersøgelsen bekræfter en uregelmæssighed eller en betydelig ændring, der berører aktionens eller foranstaltningens art eller gennemførelsesvilkår, og som ikke har været forelagt Kommissionen til godkendelse.

3. Ethvert beløb, der inddrives som uretmæssigt udbetalt, skal tilbagebetales til Kommissionen. På ikke-tilbagebetalte beløb påløber der morarenter i overensstemmelse med finansforordningens bestemmelser og ifølge nærmere regler, som Kommissionen skal vedtage efter procedurerne i afsnit VIII.«

Rådets forordning nr. 866/90

11 Den 29. marts 1990 vedtog Rådet forordning (EØF) nr. 866/90 om forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (EFT L 91, s. 1). Denne forordning trådte i kraft den 1. januar 1990.

12 Ifølge artikel 10 i forordning nr. 866/90 kan der via den berørte medlemsstat indgives ansøgning om støtte i form af operationelle programmer eller globale tilskud. For at sikre en harmonisk overgang fra den finansieringsordning, som tidligere gjaldt ifølge forordning nr. 355/77, til den, som gælder efter de nye bestemmelser i forordning nr. 866/90, fastsætter den sidstnævnte forordnings artikel 20 en række overgangsforanstaltninger, herunder muligheden for i de programmer, der skal finansieres i 1990 og 1991, at medtage projekter, der er indsendt efter den 1. maj 1988 i overensstemmelse med forordning nr. 355/77, men hvortil der ikke er ydet støtte.

Faktiske omstændigheder

13 Den 22. april 1989 indsendte Colombani Lusuco SpA (som efter erhvervelsen af en bedrift i Massa Lombarda skiftede navn til Massalombarda Colombani SpA, herefter »støttemodtageren« eller »Massalombarda«) en ansøgning om støtte fra EUGFL i henhold til forordning nr. 355/77 med henblik på at finansiere den tekniske modernisering og rationalisering af anlæggene i dens bedrift i Alseno (Italien) for forarbejdning af produkter inden for sektoren for frugt og grøntsager (herefter »støtteansøgningen«). Massalombarda blev i 1994 overdraget til Conserve Italia Soc. Coop arl (herefter »Conserve Italia«), som fusionerede med selskabet i 1997. Den foreliggende sag vedrører altså ikke den handlemåde, der blev fulgt, eller foranstaltninger, der blev truffet, af Conserve Italia, men af et selskab, som Conserve Italia senere har erhvervet.

14 Den 7. juli 1989 modtog Kommissionen støtteansøgningen, som den fik tilsendt via Den Italienske Republik i medfør af artikel 13 i forordning nr. 355/77. I en skrivelse, som blev tilsendt støttemodtageren den 25. januar 1990 og modtaget af denne den 12. februar 1990, angav Kommissionen, på hvilken dato støtteansøgningen var blevet modtaget af Kommissionen.

15 Den 20. december 1990 meddelte Kommissionen, at den var afskåret fra at finansiere støtteansøgningen på grund af de begrænsede finansielle midler, der stod til rådighed, og da støtteansøgningen ikke var givet en høj prioritet.

16 I overensstemmelse med artikel 20 i forordning nr. 866/90 indgav Den Italienske Republik på ny støtteansøgningen den 17. april 1990 inden for rammerne af det operationelle program nr. 91.CT.IT.01 om forbedring af vilkårene for for-

arbejdning og afsætning af landbrugsprodukter. Som led i dette program blev der ved projekt nr. 9 ydet en støtte fra EUGFL på 423 175 000 ITL til Massalombarda. Investeringen var beskrevet således:

»Det foreliggende projekt for forbedring af produktionsanlæggene i en bedrift for forarbejdning af frugt og grøntsager i Alseno-Piacenza beror på nødvendigheden af:

— at forbedre de strategiske anlæg for bedriftens særlige virksomhed, herunder:

  — anlæg til sterilisering (Cooker-Cooler og drejelig autoklav)

  — kæder til forarbejdning af friske grøntsager

  — kæder til påfyldning og hermetisk lukning af grøntsager.

[...]«

Ifølge tidsplanen for gennemførelsen af dette projekt skulle arbejderne påbegyndes den 14. juli 1989 og afsluttes senest den 31. december 1991.

17 Ved beslutning K(91) 2255/6 af 28. oktober 1991 godkendte Kommissionen det operationelle program nr. 91.CT.IT.01, hvorefter støttemodtageren modtog et beløb på 338 540 000 ITL i støtte fra EUGFL til projekt nr. 9.

18 I slutningen af 1992 anmodede de kompetente italienske myndigheder støttemodtageren om at fremsende en fotokopi over samtlige fakturaer vedrørende det omhandlede projekt for at kunne foretage en første dokumentationsanalyse.

19 I 1993 besluttede Ministero del Tesoro — Ragioneria Generale dello Stato — Ispettorato Générale per l'Amministrazione del Fondo di Rotazione per l'Attuazione delle Politiche Comunitarie (Finansministeriet — Statens Hovedbogholderi — Generalinspektoratet for Forvaltningen af Rotationsfonden for Gennemførelsen af Fællesskabets Politikker, herefter »det italienske skatteministerium«) at foretage en inspektion hos støttemodtageren.

20 Det italienske skatteministeriums inspektion fandt sted den 29. og 30 marts 1993 med deltagelse af tjenestemænd fra Kommissionens Generaldirektorat for »Finanskontrol«. Efter denne inspektion udfærdigede Generaldirektoratet for »Finanskontrol« en revisionsberetning af 2. juli 1993 (herefter »revisionsberetningen«), hvori var angivet, at fotokopierne af ni fakturaer på i alt 1 357 690 000 ITL var blevet forfalsket. Mens datoerne for visse følgesedler og bestillinger på de originale fakturaer var angivet at ligge forud for den 7. juli 1989, dvs. datoen for Kommissionens modtagelse af ansøgningen, var disse datoer enten slettet eller erstattet af senere datoer på fotokopierne.

21 Disse uregelmæssigheder var angivet i rapporten af 30. marts 1993, som var underskrevet af støttemodtagerens repræsentant (jf. revisionsberetningens bilag 7), og bestrides ikke af sagsøgeren.

22 Endvidere angives det i revisionsberetningen, at fire originale fakturaer for et samlet beløb på 1 237 569 808 ITL »godtgør, at [arbejderne] blev påbegyndt for tidligt«.

23 Under den mundtlige forhandling har sagsøgeren erkendt, at visse arbejder blev påbegyndt inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen, dvs. den 7. juli 1989.

24 Ved skrivelse af 28. juli 1993 tilsendte generaldirektøren for Kommissionens finanskontrol den italienske skatteminister de foreløbige konklusioner af de konstateringer, som var foretaget i forbindelse med inspektionen. Det var navnlig angivet i skrivelsen, at den støtte, der var ydet til projekt nr. 9, skulle ophæves på grund af de konstaterede uregelmæssigheder, og at de allerede udbetalte beløb skulle tilbagebetales.

25 Ved note af 2. november 1993 anmodede det italienske skatteministerium Kommissionen om at tilsende det dens endelige stillingtagen vedrørende en eventuel tildeling af den støttemodtageren tilkommende saldo (dvs. 83 635 000 ITL svarende til 20% af den samlede støtte).

26 For at kunne tage stilling hertil anmodede Kommissionen ved skrivelse af 10. februar 1994 det italienske skatteministerium om at tilsende den visse dokumenter. Da Kommissionen ikke fik svar herpå, besluttede den ved skrivelse af 8. juli 1994 at anmode Ministero delle Risorse Agricole, Alimentari e Forestali (herefter »det italienske landbrugsministerium«) om disse dokumenter.

27 Ved skrivelse af 26. oktober 1994 tilsendte det italienske landbrugsministerium Kommissionen en række dokumenter vedrørende følgerne af inspektionen.

28 Samtidig anmodede støttemodtageren flere gange Kommissionen om at blive hørt af dennes kompetente tjenestegrene vedrørende de uregelmæssigheder, som var konstateret ved kontrollen i 1993, hvilken anmodning Kommissionen efterkom. Under et møde, der fandt sted ved Kommissionen i Bruxelles den 22. oktober 1996, blev støttemodtageren opfordret til at fremlægge bevis for, at de maskiner, som var købt og leveret inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen, først blev installeret på et senere tidspunkt som angivet i Kommissionens interne note vedrørende tvisten af 13. juli 1998.

29 Ved skrivelse af 6. januar 1997 besluttede Kommissionen at indlede en undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 24 i forordning nr. 4253/88, idet den opfordrede det italienske landbrugsministerium til at afgive udtalelse og støttemodtageren til at fremsende sine bemærkninger.

30 Ved skrivelser af 4. juni 1997 og af 11. juni 1998 meddelte det italienske landbrugsministerium, at det modsatte sig støttens ophævelse. De italienske myndigheder anførte i den forbindelse, at det fremgik af de af støttemodtageren fremsendte bemærkninger, at maskinerne var blevet monteret og installeret på et senere tidspunkt end datoen for bekræftelsen af støtteansøgningens modtagelse.

31 Ved skrivelsen af 4. juni 1997 videresendte det italienske landbrugsministerium endvidere støttemodtagerens bemærkninger og de af denne indsamlede dokumenter. Støttemodtageren erkendte, at de ni pågældende fakturaer var blevet forfalsket, men fastholdt, at dette forhold ikke havde nogen betydning for den korrekte gennemførelse af projektet. Støttemodtageren understregede i den forbindelse, at alle de maskiner, som var angivet i de forfalskede fakturaer, og dem, som var angivet i fakturaer, der vedrørte følgesedler inden datoen for støtteansøgningens indgivelse, var blevet installeret efterfølgende, selv om de var leveret til virksomheden inden denne dato. Arbejderne vedrørende projektet var derfor ifølge støttemodtageren ikke blevet påbegyndt for tidligt.

32 Som bilag til sine bemærkninger fremsendte støttemodtageren en notarielt bekræftet erklæring fra Padoin, direktøren for bedriften i Alseno, vedrørende fakturaer FMC nr. 1450, nr. 905 og nr. 6736 og faktura FMI nr. 3086. I denne erklæring udtalte Padoin i det væsentlige, at de maskiner og det materiel, som de pågældende fakturaer vedrørte, var blevet installeret efter Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen.

33 Da Kommissionen fandt, at de fremsendte oplysninger ikke afkræftede de uregelmæssigheder, som var konstateret ved kontrollen i 1993, og at deres omfang og graverende karakter gjorde det berettiget at ophæve støtten, vedtog den ved beslutning K(2000) 1099 af 3. maj 2000 i medfør af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 at ophæve den støtte, der var tildelt støttemodtageren (herefter »den anfægtede beslutning«).

34 I den anfægtede beslutnings niende betragtning angives de forskellige uregelmæssigheder, som anføres at begrunde en ophævelse af støtten i medfør af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88.

35 For det første angives det i beslutningen, at det blev konstateret under den kontrol, som det italienske skatteministerium udførte hos støttemodtageren i marts 1993 med deltagelse fra Kommissionen, at de leveringsdatoer, som var angivet på ni fotokopier af fakturaer fremlagt af støttemodtageren, var blevet ændret. Disse ændringer var behørigt nævnt i rapporten af 30. marts 1993, som bl.a. er underskrevet af støttemodtagerens repræsentant. Det fremhæves endvidere i beslutningen, at den klare hensigt med disse ændringer, som det var angivet i Kommissionens skrivelse af 6. januar 1997, »var at skjule det forhold, at arbejderne vedrørende projektet blev påbegyndt, inden projektet blev fremsendt til Kommissionen den 7. juli 1989, og for visse arbejders vedkommende tre måneder inden denne dato«, og at »støttemodtageren måtte vide, at Kommissionens kendskab til denne anticiperede påbegyndelse af arbejderne ville have negative finansielle konsekvenser for denne som følge af den erklæring, som støttemodtageren havde afgivet den 22. april 1989 i overensstemmelse med punkt 5.3 i bilaget til Kommissionens forordning (EØF) nr. 2515/85, om ikke at påbegynde arbejderne inden støtteansøgningens indgivelse«.

36 For det andet angives det i beslutningen, at indholdet af den notarielt bekræftede erklæring af 24. april 1997, som blev afgivet og underskrevet af støttemodtagerens repræsentant, og hvorefter alle arbejderne i forbindelse med projektet blev påbegyndt efter den 7. juli 1989, er uforenelig med indholdet af visse uændrede fakturaer (såsom faktura Manzini Comaco nr. 89 af 16.8.1989, faktura FMC nr. 905 af 31.7.1989 og faktura FMI nr. 3086 af 31.7.1989), som godtgør, at arbejderne blev påbegyndt for tidligt. Ifølge beslutningen udgør denne notarielt bekræftede erklæring reelt et andet forsøg på at vildlede Kommissionen for at undgå de negative finansielle følger af, at arbejderne blev påbegyndt for tidligt.

37 Beslutningen angiver for det tredje, at de forfalskede fakturaer og de fakturaer, som viser, at arbejderne blev påbegyndt for tidligt, vedrørte et beløb på i alt 2 595 259 808 ITL (dvs. 1 357 690 000 ITL + 1 237 569 808 ITL), hvilket svarer til 60% af den samlede fastsatte investering.

Retsforhandlinger og parternes påstande

38 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 14. juli 2000 har sagsøgeren anlagt denne sag til prøvelse af den anfægtede beslutning.

39 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Femte Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og, som en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse i medfør af procesreglementets artikel 64, anmodet sagsøgeren om at besvare et spørgsmål og Kommissionen om dels at fremlægge visse dokumenter, dels at besvare visse spørgsmål.

40 Parterne har imødekommet disse anmodninger inden for de fastsatte frister.

41 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens mundtlige spørgsmål i retsmødet den 12. november 2002.

42 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutning annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

43 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Realiteten

44 Sagsøgeren har fremført tre anbringender til støtte for påstanden om annullation af den anfægtede beslutning. Det første anbringende er, at artikel 24, stk. 2, i

forordning nr. 4253/88 er tilsidesat, det andet anbringende, at proportionalitetsprincippet er tilsidesat, og det tredje anbringende, at begrundelsespligten er tilsidesat.

Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88

45 Det første anbringende består af to led. Det første led er, at de konstaterede uregelmæssigheder ikke begrunder støttens ophævelse, mens det andet led vedrører spørgsmålet, om Kommissionen i medfør af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 har beføjelse til at ophæve og ikke blot suspendere eller nedsætte den tildelte støtte.

A) Første led, hvorefter de konstaterede uregelmæssigheder ikke begrunder støttens ophævelse

46 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede beslutning strider mod artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, da den begrunder støttens ophævelse med, at ændringen af datoen for følgesedlerne havde til formål at skjule det forhold, at arbejderne vedrørende projektet var blevet påbegyndt inden indgivelsen til Kommissionen den 7. juli 1989.

47 Der bør sondres mellem argumenterne om støttemodtagerens indsendelse af ændrede oplysninger og om arbejdernes for tidligere påbegyndelse.

1. Uregelmæssigheden hvad angår støttemodtagerens indsendelse af ændrede oplysninger

48 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren har tilsidesat sin forpligtelse til at indgive de loyale oplysninger, som denne var forpligtet til, og hvilken forpligtelse også er omhandlet i den anfægtede beslutning (jf. herom Rettens dom af 12.10.1999, sag T-216/96, Conserve Italia mod Kommissionen, Sml. II, s. 3139, præmis 71 og 72, herefter »Rettens dom i Conserve Italia-sagen«).

49 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede beslutning ikke indeholder noget grundlag for den forpligtelse til at afgive loyale oplysninger, som er fastslået i Rettens dom i Conserve Italia-sagen. Endvidere er henvisningen til denne dom ikke formålstjenlig, da tilsidesættelsen af den pligt til at afgive loyale oplysninger, som er forbundet dermed, vedrører fortielsen eller fremlæggelsen af fejlagtige oplysninger »vedrørende datoen for arbejdernes påbegyndelse«, hvorimod de forfalskede dokumenter, som er omhandlet her i sagen, kun angiver datoerne for transporten af de pågældende goder og intet vedrørende datoen for påbegyndelsen af arbejderne med installationen og samlingen.

50 Retten skal bemærke, at det fremgår af præmis 71 og 72 i Conserve Italia-dommen, som blev stadfæstet efter appel ved Rettens dom af 24. januar 2002 i sagen Conserva Italia mod Kommissionen (sag C-500/99 P, Sml. I, s. 867, herefter »Rettens dom i Conserve Italia-sagen«), at ansøgere til og modtagere af støtte fra EUGFL er forpligtet til at afgive loyale oplysninger over for Kommissionen. De er, som det hedder i dommen, »forpligtet til at sikre sig, at de forsyner Kommissionen med pålidelige oplysninger, som ikke fører til vildledning, idet det system med kontrol og bevis, som er fastlagt med henblik på at undersøge, om betingelserne for ydelse af støtte er opfyldt, i modsat fald ikke ville fungere hensigtsmæssigt. Således ville manglen på pålidelige oplysninger føre til, at projekter, som ikke opfyldte de fastsatte betingelser, kunne få tildelt støtte.

Dermed udgør den forpligtelse til oplysning og loyalitet, som påhviler ansøgere til og modtagere af støtte, en del af EUGFL's støttesystem og er afgørende for dets funktion« (præmis 71). »Den omstændighed, at oplysningerne vedrørende tidspunktet for igangsættelsen af arbejdet [...] er blevet skjult eller fremstillet på en måde, som kunne vildlede Kommissionen, udgør [derfor] en tilsidesættelse af denne forpligtelse og dermed af den lovgivning, som finder anvendelse« (præmis 72).

51 I den foreliggende sag bestrider sagsøgeren ikke, at visse datoer på ni fotokopier af tidligere udstedte fakturaer blev ændret, således som det godtgøres af dennes underskrift på rapporten af 30. marts 1993, som blev udfærdiget i forbindelse med den kontrol, det italienske skatteministerium udførte med Kommissionens deltagelse (revisionsberetningens bilag 7).

52 De datoer, der var angivet på de ni originale fakturaer for visse bestillinger og for flere følgesedler, lå nemlig før den 7. juli 1989 (datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen), hvorimod disse datoer enten blev erstattet af senere datoer eller slettet på de omtvistede og nedenfor angivne fotokopier:

— På fotokopien af faktura Ecotek nr. 381/B/89, som var dateret den 24. juli 1989, var datoen på følgesedlen angivet til den 19. juli 1989, men på originalen af fakturaen angivet til den 9. juni 1989.

— På fotokopien af faktura Baraldi nr. 303, som var dateret den 28. juli 1989, var datoen for bestillingen dækket til, men på originalen af fakturaen angivet til den 31. marts 1989; på samme måde var datoerne for følgesedlerne vedrørende denne bestilling dækket til eller erstattet af en anden dato på fotokopien, nemlig den 27. juli 1989, mens disse datoer på originalen var angivet til den 5. og den 19. juni 1989.

— På fotokopien af faktura Baraldi nr. 304, som var dateret den 28. juli 1989, var datoerne for bekræftelsen af salget og bestillingen dækket til, men på originalen af fakturaen angivet til henholdsvis den 28. og den 31. marts 1989; på samme måde var datoen for følgesedlen angivet til den 27. juli 1989 på fotokopien, men den 3. juli 1989 på originalen.

— På fotokopien af faktura Baraldi nr. 37, som var dateret den 31. juli 1989, var datoen for bestillingen dækket til, men på originalen af fakturaen angivet til den 31. marts 1989.

— På fotokopien af faktura Uteco nr. 89, som var dateret den 31. juli 1989, var datoen for bestillingen dækket til, men på originalen af fakturaen angivet til den 10. maj 1989; på samme måde var datoerne for de tre følgesedler angivet til henholdsvis den 19., den 22. og den 28. juli 1989 på fotokopien, men til henholdsvis den 19., den 22. og den 28. juni 1989 på originalen.

— På fotokopien af faktura Zilli & Bellini nr. 184, som var dateret den 31. juli 1989, var datoen for følgesedlen den 22. juli 1989, men på originalen af fakturaen angivet til den 22. juni 1989.

— På fotokopien af faktura Izoteca nr. 191, som var dateret den 31. juli 1989, var datoerne for de to følgesedler dækket til, men på originalen af fakturaen angivet til henholdsvis den 3. og den 6. juli 1989.

— På fotokopien af faktura Baraldi nr. 318, som var dateret den 7. august 1989, var datoen for bestillingen dækket til, men på originalen af fakturaen angivet til den 31. maj 1989.

— På fotokopien af faktura Manzini Comaco nr. 89, som var dateret den 16. august 1989, var datoerne for de to følgesedler angivet til den 9. juli 1989, men til den 5. juli 1989 på originalen af fakturaen.

53 En sådan forsætlig fremsendelse til Kommissionen af forvanskede dokumenter vedrørende projektets gennemførelse udgør en tilsidesættelse af den nævnte forpligtelse til at afgive loyale oplysninger, da disse ændringer i dokumenterne havde til formål at skjule for Kommissionen, at bestillingen og leveringen af det materiel, som støtten vedrørte, fandt sted før den 7. juli 1989, datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen, og da de kunne vildlede denne med hensyn til datoen for arbejdernes påbegyndelse, som udgør et »væsentligt element« i den af EUGFL indførte ordning, således som det er angivet i den anfægtede beslutning. Formålet med disse ændringer var naturligvis at opnå, at Kommissionen ikke bekymrede sig om, hvorvidt arbejderne eventuelt var blevet påbegyndt for tidligt på grund af leveringer, som havde fundet sted forud for denne dato.

54 Det fremgår af det anførte, at Kommissionen ikke har tilsidesat artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 ved at antage, at fremlæggelsen af forvanskede oplysninger vedrørende bestillingen og leveringen af materiel, som var omfattet af støtten, udgjorde en uregelmæssighed i denne bestemmelses forstand.

2. Uregelmæssigheden vedrørende arbejdernes for tidlige påbegyndelse

55 Sagsøgeren har gjort gældende, at der ifølge de forklarende bemærkningers punkt 5.3 »[ikke kan ydes] støtte til projekter, der er igangsat, før ansøgningen er indgået til Kommissionen«, og anfører, at selskabet i overensstemmelse med denne bestemmelse havde forpligtet sig til ikke at påbegynde arbejderne, før EUGFL havde modtaget støtteansøgningen. Afgørelsen af tidspunktet for

arbejdernes påbegyndelse afhænger dog også af bestemmelsen i arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, litra b), hvorefter EUGFL kan finansiere maskiner og apparater »[...] på betingelse af, at montering, installation, indlægning [...] ikke har fundet sted før indgivelsen af ansøgningen om støtte«.

56 Sagsøgeren bestrider på dette punkt Kommissionens argument om, at de forklarende bemærkningers punkt 5.3 fastsætter et princip, som er bestemmende for fortolkningen af arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, litra b). Efter sagsøgerens opfattelse udgør de forklarende bemærkningers punkt 5.3 blot en klausul i støtteansøgningsskemaet. Arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, litra b), præciserer, at foranstaltningerne ikke må iværksættes inden støtteansøgningens »indgivelse«, hvilket modsiges af de forklarende bemærkningers punkt 5.3, hvorefter der ikke kan ydes støtte til projekter, der er igangsat, før ansøgningen er »indgået« til Kommissionen. Denne modstrid udelukker, at Kommissionen kan rejse krav om, at de erhvervsdrivende handler i fuld gennemsigtighed.

57 Endvidere anfører sagsøgeren, at Kommissionen ikke har grundlag i de forklarende bemærkningers punkt 5.3 for at hævde, at det påhviler ansøgere og modtagere af støtte, som ønsker at påberåbe sig arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, litra b), at informere Kommissionen rettidigt om de foretagne indkøb og at fremlægge bevis for, at betingelsen for bestemmelsens anvendelse er overholdt, da der ikke findes nogen forskrift hverken i arbejdsdokumentet eller i andre dokumenter til støtte for, at der består en sådan forpligtelse, som Kommissionen først har påberåbt sig i svarskriftet.

58 Retten skal bemærke, at betingelsen om, at projektet ikke påbegyndes inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen, fremgår af de forklarende bemærkningers punkt 5.3, hvorefter »der [ikke kan] modtages støtte til projekter, der er igangsat, før ansøgningen er indgået til Kommissionen«. Dette punkt bekræftes af punkt 5.3 i støtteansøgningsskemaet (skemaet i bilag A, første

del, til forordning nr. 2515/85), som indeholder en forpligtelse for støtteansøgeren til ikke at begynde arbejderne inden Kommissionens modtagelse af ansøgningen. I denne forbindelse skal der, som svar på sagsøgerens argument om, at de forklarende bemærkningers punkt 5.3 blot udgør en klausul i støtteansøgningsskemaet, erindres om, at det fremgår af præmis 61 i Rettens dom i Conserve Italia-sagen, at angivelserne i støtteansøgningsskemaet har samme retligt bindende virkning som den forordning, i hvis bilag de er indeholdt, dvs. forordning nr. 2515/85.

59 Den nævnte forpligtelse fremgår endvidere af artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 4253/88, som i sin oprindelige affattelse, der finder anvendelse her i sagen, bestemmer: »En udgift kan ikke betragtes som berettiget til støtte fra fondene, hvis den er påløbet inden den dato, på hvilken Kommissionen modtager den pågældende ansøgning.«

60 Disse bestemmelser uddybes nærmere i arbejdsdokumentet, hvori punkt B.1, stk. 5, bestemmer, at navnlig foranstaltninger eller arbejder, som er igangsat inden indgivelse af ansøgningen, er udelukket fra støtte, bortset fra »indkøb af byggemaskiner, -apparater og -materiale, herunder stålkonstruktioner og præfabrikerede elementer (bestilling og levering), på betingelse af, at montering, installation, indlægning og arbejde på stedet med hensyn til byggematerialerne ikke har fundet sted før indgivelsen af ansøgningen om støtte«.

61 Arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, må fortolkes således, at ansøgeren af støtte fra EUGFL som undtagelse fra den nævnte betingelse kan bestille og få leveret materiel inden datoen for støtteansøgningens modtagelse, såfremt dette materiel ikke monteres, installeres eller indlægges inden denne dato.

62 Der er i denne forbindelse ikke, som hævdet af sagsøgeren, nogen modstrid mellem udtrykket i arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, litra b), »indgivelsen af ansøgningen om støtte«, og udtrykket i de forklarende bemærkningers punkt 5.3, »[det tidspunkt, da] ansøgningen er indgået til Kommissionen«, ligesom der ikke er nogen modstrid mellem udtrykket i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, »den dato, på hvilken Kommissionen modtager [støtteansøgningen]«, og udtrykket i ansøgningsskemaets punkt 5.3, »[tidspunktet for] EUGFL's modtagelse af støtteansøgningen«. Alle disse henvisninger må nødvendigvis forstås som en henvisning til datoen for Kommissionens modtagelse af den støtteansøgning, som den får tilsendt af de kompetente nationale myndigheder.

63 I øvrigt fremgår det ikke af arbejdsdokumentets punkt B.1, stk. 5, litra b), som hævdet af Kommissionen, at støttemodtageren skal informere Kommissionen om bestillingen og leveringen af disse maskiner for at kunne oppebære støtten.

64 Hvad angår spørgsmålet om arbejdernes for tidligere påbegyndelse bemærkes, at sagsøgeren i sine indlæg bestred, at arbejderne var påbegyndt for tidligt, men under retsmødet erkendte, at visse arbejder var blevet påbegyndt inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen den 7. juli 1989.

65 I så henseende viser en gennemgang af de tre fakturaer, som er anført i den anfægtede beslutning til godtgørelse af, at arbejderne blev påbegyndt for tidligt, dels at en sterilisator blev leveret til støttemodtagerens bedrift den 22. juni 1989, og at installeringen heraf påbegyndtes den 4. juli, dels at de arbejder, der var forbundet med installeringen af en vakuumpakkemaskine, og hvoraf leveringen påbegyndtes af Manzini Comaco den 5. juli 1989, blev påbegyndt den 6. juli 1989.

66 De fakturaer vedrørende sterilisatoren, som er nævnt i den anfægtede beslutning, er følgende:

— faktura FMC nr. 905 af 31. juli 1989, som nævner følgeseddel nr. 1942 af 22. juni 1989, der vedrører en sterilisator (model »FMC 742 twin«) og det hertil hørende materiel

— faktura FMI nr. 3086 af 31. juli 1989, hvoraf fremgår, at der blev leveret forskelligt materiel i forbindelse med nævnte sterilisator den 4. juli 1989.

67 Disse fakturaer skal sammenholdes med faktura FMC nr. 6736 af 5. oktober 1989, hvori der henvises til statusrapport nr. P.5726, som angiver, at der er blevet udført installationsarbejder i støttemodtagerens bedrift den 4., 5. og 6. juli 1989 i forbindelse med installeringen af nævnte sterilisator (»installation of additional cooker shell for FMC 742 twin«). Endvidere angives det i den ugentlige arbejdsrapport nr. 51 fra Macchi og den ugentlige arbejdsrapport nr. 53 fra Racchelli, at installationsarbejderne vedrørende sterilisatoren blev udført i støttemodtagerens virksomhed den 4., 5. og 6. juli 1989.

68 Disse forhold godtgør, at arbejderne vedrørende installationen af en sterilisator, som blev finansieret som led i den omtvistede støtte, blev påbegyndt før den 7. juli 1989.

69 Den tredje faktura, som er nævnt i den anfægtede beslutning, er faktura Manzini Comaco nr. 89 af 16. august 1989, som vedrører den vakuumpakkemaskine, som blev leveret af dette selskab, og henviser bl.a. til følgeseddel nr. 21773/89 af 5. juli 1989, hvori angives, at leveringen af en del af materiellet til dette kompleks blev

udført den 5. juli 1989. Denne faktura og den følgeseddel, som den henviser til, skal sammenholdes med de tilsvarende månedlige arbejdsrapporter fra Manzini Comacos teknikere, som blev fremlagt sammen med sagsøgerens bemærkninger vedrørende iværksættelsen af proceduren til støttens ophævelse, og som denne citerer i stævningen til støtte for sin opfattelse. Det angives i Chiesas og Pelogottis månedlige arbejdsrapporter, at de hver især arbejdede otte en halv time den 6. juli 1989 på »installeringen af vakuumpakkekomplekset ASV6«, som blev leveret til støttemodtagerens bedrift den 5. juli 1989.

70 Disse forhold godtgør også, at arbejderne vedrørende vakuumpakkemaskinen, som blev finansieret som led i den omtvistede støtte, blev påbegyndt før den 7. juli 1989.

71 Følgelig har Kommissionen med rette antaget, at de arbejder, hvortil den pågældende støtte blev ydet, blev påbegyndt for tidligt, hvorved der forelå en uregelmæssighed i henhold til artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88.

72 Det fremgår af det anførte, at første led af det første anbringende må forkastes.

B) Andet led af det første anbringende, hvorefter artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 ikke giver Kommissionen mulighed for at ophæve en støtte fra EUGFL

73 Sagsøgerne har gjort gældende, at den anfægtede beslutning strider mod artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, som udgør beslutningens hjemmel, da denne bestemmelse ikke giver Kommissionen mulighed for at ophæve støtten,

men kun for at nedsætte eller suspendere den. I så henseende anfører sagsøgeren, at forordningens artikel 24 ganske vist ifølge overskriften vedrører »nedsættelse, suspension og ophævelse af støtten«, men at udtrykket »ophævelse« ikke henviser til stk. 2, men til stk. 3, hvorefter ethvert beløb, som tilbagesøges, skal tilbagebetales til Kommissionen, og som omfatter de tilfælde, hvor hele beløbet er uretmæssigt udbetalt.

74 Retten skal bemærke, at det fremgår af Domstolens dom i Conserve Italia-sagen (præmis 81-91), at Kommissionen kan ophæve støtten i medfør af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, hvortil der henvises i den anfægtede beslutning.

75 Selv om artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 altså ikke indeholder en udtrykkelig bestemmelse om ophævelse af støtte, uanset at overskriften til forordningens artikel 24 vedrører »nedsættelse, suspension og ophævelse af støtte«, fastslog Domstolen, at denne bestemmelse udgør hjemmelen for ethvert tilbagebetalingskrav fra Kommissionen. Denne bestemmelse vil imidlertid delvis blive berøvet sin effektive virkning, hvis ikke Kommissionen kan ophæve støtten helt, selv om den forudgående undersøgelse viser, at støtten er uberettiget (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 81 og 88).

76 Endvidere fremhævede Domstolen, at hvis Kommissionens mulighed for at nedsætte støtten begrænses forholdsmæssigt til det beløb, som de konstaterede uregelmæssigheder vedrører, vil det endvidere fremme misbrug fra støtteansøgernes side, da de i så fald kun risikerer at miste de uretmæssigt modtagne beløb (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 89).

77 Domstolen fremhævede desuden, at det under alle omstændigheder fremgår af dens praksis, at administrationen med tilbagevirkende gyldighed kan tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt, som er ulovlig, forudsat såvel retssikkerheds-

principippet som princippet om beskyttelse af den berettigede forventning overholdes (Domstolens dom af 12.7.1957, forenede sager 7/56 og 3/57-7/57, Algera m.fl. mod Den fælles Forsamling for EKSF, Sml. 1954-1964, s. 45, org.ref.: Rec. s. 81, på s. 116, af 3.3.1982, sag 14/81, Alpha Steel mod Kommissionen, Sml. s. 749, præmis 10-12, af 26.2.1987, sag 15/85, Consorzio Cooperative d'Abruzzo mod Kommissionen, Sml. s. 1005, præmis 12-17, og af 17.4.1997, sag C-90/95 P, De Compte mod Parlamentet, Sml. I, s. 1999, præmis 35, samt Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 90). Når der består en adgang hertil, selv om forvaltningsaktens adressat ikke har bidraget til dennes ulovlighed, må der så meget desto mere bestå en adgang dertil, når forvaltningsaktens ulovlighed skyldes adressatens egne handlinger (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 90).

78 I øvrigt fremhævede Domstolen, at artikel 24, stk. 3, i forordning nr. 4253/88 vedrører opkrævning af uretmæssigt udbetalte beløb hos støttemodtageren og bestemmer, at der påløber morarenter af ikke-tilbagebetalte beløb. Denne bestemmelse indeholder således ikke, som hævdet af sagsøgeren, hjemmel til en beslutning om ophævelse af en støtte (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 87).

79 Andet led af det første anbringende må derfor forkastes.

80 Følgelig må det første anbringende i det hele forkastes.

Andet anbringende om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

81 Sagsøgeren har gjort gældende, at proportionalitetsprincippet kræver, at såfremt der er mulighed for at vælge mellem flere egnede foranstaltninger, skal den mindst bebyrdende foranstaltning vælges, og at byrderne ikke må være uforholdsmæssige i forhold til de tilsigtede mål (Domstolens dom af 13.11.1990, sag C-331/88, Fedesa m.fl., Sml. I, s. 4023). I så henseende anfører sagsøgeren, at

artikel 24 i forordning nr. 4253/88 indeholder en skala for grovheden af de overtrædelser, der kan betegnes som »uregelmæssigheder«, og dem, der kan betegnes som »betydelige ændringer«, og gør gældende, at Kommissionen har tilsidesat proportionalitetsprincippet ved at ophæve støtten, selv om den kun konstaterede »uregelmæssigheder«, som kunne begrunde støttens nedsættelse og ikke dens ophævelse.

82 Til støtte for sin opfattelse henviser sagsøgeren til præmis 21 i Domstolens dom af 20. februar 1979 i Buitoni-sagen (sag 122/78, Sml. s. 677), hvori det udtales, at »selv om Kommissionen for at undgå ulemperne ved en for sen fremlæggelse af beviserne var berettiget til at indføre fristen i artikel 3 i forordning nr. 499/76 for fremlæggelse af beviserne, burde den kun have indført en sanktion for overskridelse af denne frist, der var bedre tilpasset virkningerne af en sådan krænkelse, og som var klart mildere end den fuldstændige fortabelse af sikkerheden«. Efter sagsøgerens opfattelse er der en parallel mellem de to sager, da klagepunktet i Buitoni-dommen vedrørte tilsidesættelsen af en frist og ikke tilsidesættelsen af forpligtelser, som den pågældende virksomhed havde påtaget sig, mens sagsøgeren i den foreliggende sag foreholdes ikke at have overholdt en frist for støtteansøgningens indgivelse, hvorimod der ikke er rejst nogen kritik hvad angår den fulde og tilfredsstillende gennemførelse af de arbejder, hvortil der var anmodet om støtte.

83 Retten skal bemærke, at proportionalitetsprincippet, som er fastsat i artikel 5, stk. 3, EF, ifølge fast retspraksis kræver, at fællesskabsinstitutionernes retsakter ikke går ud over, hvad der er egnet til og nødvendigt for at opfylde det tilsigtede mål (jf. Domstolens dom af 17.5.1984, sag 15/83, Denkavit Nederland, Sml. s. 2171, præmis 25, Rettens dom af 19.6.1997, sag T-260/94, Air Inter mod Kommissionen, Sml. II, s. 997, præmis 144, og Rettens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 101).

84 Endvidere kan der ved tilsidesættelse af forpligtelser, hvis overholdelse er af fundamental betydning for en fællesskabsordnings rette funktion, pålægges en sanktion i form af fortabelse af en rettighed, som er indført i kraft af fællesskabsregler, såsom retten til støtte (jf. i denne retning Domstolens dom i Buitoni-sagen, dom af 27.11.1986, sag 21/85, Maas, Sml. s. 3537, og af

12.10.1995, sag C-104/94, Cereol Italia, Sml. I, s. 2983, præmis 24; se endvidere Rettens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 103).

85 Navnlig skal det fremhæves, at det er uomgængeligt nødvendigt for at sikre den effektive funktion af en ordning til kontrol med, at fællesskabsmidler anvendes hensigtsmæssigt, at støtteansøgerne afgiver pålidelige oplysninger over for Kommissionen, som ikke vildleder denne (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 100, og Rettens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 104).

86 Det må ligeledes understreges, at betingelsen om, at arbejderne ikke påbegyndes inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen, er af væsentlig betydning, da betingelsen skal garantere sikkerhed i retsforholdene og ligebehandling af støtteansøgerne, således at det undgås, at der ydes støtte til virksomheder, som allerede helt eller delvis har foretaget de forbedringer, som det støttede projekt vedrører. Den omstændighed, at en støttemodtager tilsidesætter sin forpligtelse til ikke at påbegynde projektet, før Kommissionen har modtaget støtteansøgningen, udgør således en grov tilsidesættelse af en væsentlig forpligtelse (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 102, og Rettens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 105 *in fine*).

87 Som anført af Kommissionen under den mundtlige forhandling, skal den kompetente nationale myndighed, når ansøgeren af støtte fra EUGFL har indsendt støtteansøgningsskemaet til denne, kunne efterprøve, at ansøgningen er i overensstemmelse med det mål, der tilstræbes med den indførte ordning, herunder at de arbejder, til hvis finansiering der anmodes om støtte, ikke allerede er udført af støtteansøgeren. Denne kontrolmulighed forklarer i øvrigt, hvorfor den afgørende dato ikke er datoen for støtteansøgningens underskrivelse, men datoen for dens indgivelse til Kommissionen.

88 Som fastslået ovenfor har støtteansøgeren i den foreliggende sag ikke blot ændret flere datoer, der var angivet på ni fotokopier af fakturaer, for at skjule eller ændre

datoerne for den bestilling og levering af goder, som støtten vedrørte, hvilket kunne vildlede Kommissionen om arbejdernes påbegyndelse, men påbegyndte også arbejderne inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen.

89 En sådan fremgangsmåde er en grov tilsidesættelse af væsentlige forpligtelser, og Kommissionen er ikke gået ud over, hvad der er egnet til og nødvendigt for at sikre den effektive funktion af den fællesskabsordning, der er indført inden for rammerne af EUGFL, ved at antage, at sådanne overtrædelser retfærdiggjorde støttens ophævelse.

90 På dette punkt skal bemærkes, at den afskrækkende virkning, der er nødvendig for at sikre en hensigtsmæssig forvaltning af EUGFL's midler, kun kan opnås, såfremt der er mulighed for at sanktionere en uregelmæssighed ved en fuldstændig ophævelse af støtten og ikke blot en nedsættelse med det beløb, som uregelmæssigheden vedrører (Domstolens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 101).

91 Hvad angår Buitoni-dommen bemærkes, at de faktiske omstændigheder i denne dom er forskellige fra den foreliggende sag. I Buitoni-sagen var der givet afslag på at frigive en sikkerhed, der var stillet til opfyldelse af en forpligtelse, med den begrundelse, at fristen for fremlæggelse af beviser for forpligtelsens opfyldelse var overskredet. Domstolen fastslog, at den omstændighed alene, at procedurefristen ikke var overholdt, ikke gav grundlag for den antagelse, at den garanterede hovedforpligtelse ikke var opfyldt. I den foreliggende sag havde støttemodtageren derimod påtaget sig en udtrykkelig og præcis forpligtelse til ikke at påbegynde arbejderne inden datoen for Kommissionens modtagelse af støtteansøgningen, hvis overtrædelse udgør en tilsidesættelse af en væsentlig forpligtelse. Sagsøgeren kan derfor ikke påberåbe sig Buitoni-dommen.

92 Proportionalitetsprincippet er derfor ikke godtgjort at være tilsidesat, hvorfor det andet anbringende må forkastes.

Tredje anbringende om tilsidesættelse af artikel 253 EF på grund af en modstrid i den anfægtede beslutnings begrundelse

93 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede beslutning afviser den notarielt bekræftede erklæring, som blev afgivet og underskrevet af støttemodtagerens repræsentant den 24. april 1997 (herefter »den notarielt bekræftede erklæring«), hvorefter alle de arbejder, der var omfattet af det støttede projekt, blev påbegyndt efter den 7. juli 1989, med den begrundelse, at de tre fakturaer godtgjorde, at arbejderne blev for tidligt påbegyndt. Dette er en selvmodsigelse i den anfægtede beslutnings begrundelse, som »udgør en tilsidesættelse af forpligtelsen i henhold til [EF-]traktatens artikel [253], som kan påvirke gyldigheden af den omhandlede retsakt, såfremt det godtgøres, at adressaten for retsakten på grund af selvmodsigelsen helt eller delvis er afskåret fra at gøre sig bekendt med den egentlige begrundelse for beslutningen, og at der derfor ikke er nogen som helst retlig støtte for retsaktens konklusion eller dele heraf« (jf. Rettens dom af 24.1.1995, sag T-5/93, Tremblay m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 185, præmis 42, og af 30.3.2000, sag T-65/96, Kish Glass mod Kommissionen, Sml. II, s. 1885, præmis 85).

94 Sagsøgeren har herom anført i sine indlæg, at datoen for arbejdernes påbegyndelse ikke fremgår af faktura Manzini Comaco nr. 89 af 16. august 1989, faktura FMC nr. 905 af 31. juli 1989 og faktura FMI nr. 3086 af 31. juli 1989, men kun datoen for fakturaen og datoen for maskinernes levering. Den notarielt bekræftede erklæring er derfor fuldt ud forenelig med disse fakturaer.

95 Retten skal bemærke, at det fremgår af fast retspraksis, dels at den begrundelse for en retsakt, som kræves i henhold til EF-traktatens artikel 253, klart og utvetydigt skal angive de betragtninger, som den fællesskabsmyndighed, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte personer kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, for at de kan forsvare deres rettigheder, og således at Fællesskabets retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret, dels at rækkevidden af begrundelsespligten afhænger af sammenhængen (jf. Rettens dom af 24.4.1996, forenede sager T-551/93 og T-231/94-T-234/94, Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 247, præmis 140, og Rettens dom i Conserve Italia-sagen, præmis 117).

96 I den foreliggende sag skal Retten fremhæve, som det er fastslået ovenfor, at det godtgøres af de tre fakturaer, som er nævnt i den anfægtede beslutning, og af de pågældende arbejdsrapporter fra teknikerne, at arbejderne blev påbegyndt før den 7. juli 1989, således som sagsøgeren selv har erkendt under den mundtlige forhandling. Som det med rette anføres i den anfægtede beslutning, var den notarielt bekræftede erklæring således ikke blot grundløs, men udgjorde et yderligere forsøg på at vildlede Kommissionen om datoen for den faktiske påbegyndelse af arbejderne.

97 Den anfægtede beslutnings begrundelse angiver således klart og utvetydigt de betragtninger, Kommissionen har lagt til grund, og har givet den berørte person mulighed for at forsvare sine rettigheder og Fællesskabets retsinstanser mulighed for at udøve deres prøvelsesret.

98 Følgelig er den anfægtede beslutning tilstrækkeligt begrundet i henhold til artikel 253 EF, hvorfor det tredje anbringende må forkastes.

99 Kommissionen må derfor i det hele frifindes.

Sagens omkostninger

100 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen og Kommissionen nedlagt påstand om, at sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger, pålægges denne at betale sine egne og Kommissionens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Femte Afdeling)

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.**

García-Valdecasas Lindh Cooke

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. marts 2003.

H. Jung

Justitssekretær

R. García-Valdecasas

Afdelingsformand